

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж
Національного лісотехнічного університету України»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом від 31.08.2023 року №106-О
Михайло ЛИПЧЕЙ

Положення

про практичну підготовку студентів
ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж
Національного лісотехнічного університету України»

Розглянуто та схвалено
на засіданні педагогічної ради
протокол № 1
від 31 серпня 2023 року

м. Хуст - 2023

1. Загальні положення

Положення про практичну підготовку студентів ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж НЛТУ України» (далі — Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту» 2745-VIII, (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 30, ст.119; Наказу Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2023 року № 510. «Про затвердження Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти»; Конституції України, Законів України «Про освіту», інших Законів та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, цього Положення, установчих документів закладу фахової передвищої освіти та положення про організацію освітнього процесу у ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж НЛТУ України».

Це Положення визначає засади організації, проведення, оцінювання та забезпечення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (далі – практична підготовка).

Здобувачі освіти заочної форми навчання проходять практики, що визначені освітньо-професійною програмою та навчальним планом.

Форми проходження практичного навчання в коледжі проводяться у відповідності до пункту 3.1 “Положення про організацію освітнього процесу у ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж НЛТУ України»

Здобувачі фахової передвищої освіти, які працюють відповідно до фаху, звільняються від проходження окремих практик із зарахуванням відповідних кредитів ЄКТС та проведенням контрольних заходів в порядку, визначеному положенням про організацію освітнього процесу у ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж НЛТУ України».

Здобувачам фахової передвищої освіти, які раніше здобули професійну (професійно-технічну), фахову передвищу або вищу освіту, проходження практичної підготовки визнається (зараховуються) на підставі порівняння результатів навчання або їм надається можливість проходження практик, що передбачають набуття інших компетентностей, у тому числі визначених стандартами фахової передвищої або професійними стандартами (за їх наявності) або результатів навчання з внесенням відповідних змін до їх індивідуальних навчальних планів.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та інформальної освіти, у тому числі у результаті трудової діяльності здобувача фахової передвищої освіти під час навчання або до його початку, або в разі проходження практики в умовах дистанційного навчання, визнаються положенням про визнання результатів здобутих у неформальній та інформальній освіті, як проходження відповідної(их) практики (практик).

Практична підготовка за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти та на робочому місці (на виробництві) здійснюється з урахуванням особливостей цієї форми здобуття освіти відповідно до положення про дуальну

форму навчання у ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж НЛТУ України».

Практична підготовка здобувачів фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами проводиться з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Під час проходження практичної підготовки забороняється використовувати працю здобувачів освіти для цілей, не передбачених програмою практичної підготовки.

2. Мета і завдання практичного навчання

Метою практичного навчання студентів коледжу є узагальнення набутих теоретичних і практичних знань, одержання професійних навичок та умінь, які формують фахівців з фаховою передвищою освітою відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня та сприяють поліпшенню якості їх підготовки.

Завданням практичного навчання є:

1) підготовка фахівців, які спроможні вирішувати виробничі завдання в сучасних ринкових умовах і володіти прийомами та методами, що є складовими новітніх технологій;

2) набуття навичок

- прийняття самостійних рішень, виходячи із конкретної виробничої ситуації;
- впровадження у виробництво прогресивних технологій та результатів наукових досліджень;
- співпраці з трудовим колективом;
- відповідної робітничої професії.

Практичне навчання студентів передбачає безперервність і послідовність його проведення протягом навчання, що сприяє закріпленню відповідних компетентностей у майбутніх фахових молодших бакалаврів.

3. Види практичної підготовки та вимоги до програми практики

Видами практичної підготовки є:

- навчальна практика;
- виробнича (технологічно залежно від спеціальності, за якою здійснюється підготовка здобувачів фахової передвищої освіти) практика;
- переддипломна практика.

Перелік усіх видів практик для кожної освітньо-професійної програми, їх послідовність, форми, тривалість і строки проведення визначаються навчальними планами.

Навчальна практика, включаючи ознайомлювальну, проводиться для завершення формування передбачених освітньо-професійною програмою компетентностей, ознайомлення з обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності, освітньо-професійної програми.

Навчальна практика проводиться у спеціально відведений період навчального року або паралельно з навчальними заняттями з урахуванням тривалості навчального часу для здобувачів освіти та форми здобуття фахової передвищої освіти, в навчальних кабінетах, лабораторіях, майстернях, базових лісогосподарських та деревообробних підприємствах, а також провідних підприємствах, в організаціях та установах, що відповідають вимогам освітньо-професійних програм підготовки фахових молодших бакалаврів.

Виробнича, переддипломна практики проводяться для отримання досвіду застосування набутих компетентностей, використання обладнання, пристроїв і технологій відповідно до спеціальності/ОПП, оволодіння сучасними формами організації праці та ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності. Завданням переддипломної практики також є збирання актуального матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проекту), комплексного кваліфікованого екзамену.

Зміст практик визначається програмами практик, які розробляються згідно з навчальним планом і затверджується відповідно до положення про організацію освітнього процесу у ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж НЛТУ України».

Програма практики містить:

- назву практики із зазначенням її виду, опису, мети, основних завдань та форми підсумкового контролю;
- етапи, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання;
- вимоги до звітної документації та проведення підсумкового контролю;
- критерії оцінювання.

Інші вимоги до програми практики, її структури та змісту визначаються положенням про організацію освітнього процесу у ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж НЛТУ України».

4. Бази практичного навчання

4.1. Базами практичного навчання студентів коледжу є навчальні кабінети, лабораторії, навчально-виробничі майстерні, Липчанське навчально-виробниче лісництво, лісогосподарські та деревообробні підприємства, об'єкти природно-заповідного фонду, тощо.

Навчальна практика у навчально-виробничих майстернях коледжу проводиться під керівництвом майстрів виробничого навчання.

Практику також проводять на базах, які відповідають вимогам програми практики. Під час підготовки спеціалістів за цільовими договорами з підприємствами, організаціями, установами бази практики передбачають у цих договорах. У випадку, коли підготовка спеціалістів здійснюється за замовленням фізичних або юридичних осіб, бази практики забезпечують ці особи (з урахуванням всіх вимог наскрізної програми та цього Положення) або коледж, що визначається умовами договору (контракту) на підготовку спеціаліста.

4.2. Практична підготовка здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальностями/ОПП, що входять до переліку спеціальностей, яким надається

особлива підтримка, які навчаються за державним (регіональним) замовленням, здійснюється на базі таких осіб, їх підрозділів або підпорядкованих ним організацій.

4.3. Здобувачі фахової передвищої освіти з дозволу відповідальних циклових комісій можуть самостійно підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

Здобувачі фахової передвищої освіти можуть проходити практичну підготовку шляхом навчання на робочому місці в процесі трудової, незалежної професійної або підприємницької діяльності, військової служби, служби в правоохоронних органах тощо в порядку, визначеному положенням про організацію освітнього процесу у ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж НЛТУ України» та положенням про дуальну форму навчання у ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж НЛТУ України».

4.4 Вибір бази практики за межами території України здійснюється за згодою засновника закладу фахової передвищої освіти, крім випадків, коли це передбачено в договорі (контракті), що укладається між закладом фахової передвищої освіти та фізичною або юридичною особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати.

Не може бути базою практики підприємство, установа, організація, заклад з іноземними інвестиціями держави, визнаної в установленому законодавством порядку державою-агресором або державою-окупантом, або підприємство, установа, організація, заклад, зареєстрований на території такої держави, або кінцевий бенефіціарний власник (контролер) якого є резидентом держави-агресора або держави-окупанта, або у разі, коли підприємство, установа, організація, заклад, їх філії має (мають) постійне місцезнаходження на території держави-агресора, держави-окупанта або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

Не можуть залучатись до проведення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти громадяни держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

4.5. З базами практики (підприємствами, організаціями, установами будь-яких форм власності) коледж завчасно укладає договори на її проведення за встановленою формою, тривалість дії договору погоджується сторонами. Вони можуть визначатися на період конкретного виду практики, або до п'яти років. За наявності договорів (контрактів) на навчання студентів питання бази практики окремим договором можуть не укладатися.

5. Організаційне забезпечення практичного навчання

5.1. Організацію та проведення практичної підготовки здобувачів освіти коледжу забезпечує керівник від коледжу, окрім випадків організації практичної підготовки за межами України та відповідальність сторін визначається умовами

договору або, у разі його відсутності, - забезпечується підприємством, установою, організацією (базою виробничої практики).

Заступник директора з навчально-виробничої роботи перед початком кожної практики наказом про її проведення затверджує список здобувачів освіти, які направляються для проходження практики із зазначенням баз та строків практики.

Під час проведення навчальної практики академічна група може бути поділена на підгрупи з урахуванням Норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 18 червня 2021 року № 686, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 19 серпня 2021 року за № 1092/36714 (далі - Норм часу).

Тривалість аудиторної роботи здобувача освіти під час проведення навчальної практики не повинна перевищувати 24 академічних годин на тиждень (36 академічних годин на тиждень для практики у виробничих майстернях).

Тривалість робочого часу здобувача фахової передвищої освіти під час проведення виробничої практики не повинна перевищувати тривалості робочого дня з урахуванням віку здобувача освіти відповідно до законодавства.

5.2. Організаційне забезпечення практик студентів.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль за проведенням практики покладено на заступника директора коледжу з навчально-виробничої роботи.

Навчально-методичне керівництво виконання програм практики забезпечують відповідні циклові комісії.

До керівництва практикою студентів залучають досвідчених педагогічних працівників, а також майстри виробничого навчання, які брали безпосередню участь у освітньому процесі.

Перед початком проходження практики інженер з техніки безпеки по коледжу проводить з практикантами інструктаж з правил охорони праці та техніки безпеки.

Заступник директора з навчально-виробничої роботи:

- надає студентам-практикантам направлення на проходження відповідних практик
- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;

Завідувач практичним навчанням

- у тісному контакті з керівником практики від підприємства забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
  - перед початком практики контролює підготовленість бази практики та вживає відповідних заходів;
  - контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, веде або організовує ведення табеля відвідування студентами бази практики;

Керівник практики від коледжу:

- надає студентам-практикантам необхідні документи (програми, звіти-щоденники, календарний план, індивідуальні завдання, методичні рекомендації та інше);
- повідомляє студентам про систему звітності з практики, порядок оформлення всієї документації;
- подає заступнику директора коледжу з навчально-виробничої роботи письмовий звіт із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Розподіл студентів на практику проводять з урахуванням замовлень на підготовку спеціалістів, їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання.

Для студентів, які навчаються без відриву від виробництва, коледж передбачає проведення практики терміни згідно з навчальним планом.

Бази практик в особі їх перших керівників разом із закладом освіти несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначаються в окремих розділах договорів на проведення практики.

За наявності вакантних місць студенти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам програми практики.

Студенти коледжу під час проходження практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики інструктаж про порядок проходження практики, правила техніки безпеки і консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконання завдань практики;
- своєчасно подати необхідні звітні документи та захистити звіт за результатами практики.

5.3. Організаційне забезпечення практичних занять:

- практичні заняття з дисциплін циклу професійної і практичної підготовки проводять у спеціально обладнаних навчальних кабінетах і лабораторіях, що затверджені наказом директора коледжу;
- відповідальними за організацію і проведення практичних занять у коледжі є навчальна частина, відповідні циклові комісії, викладачі.

Практичні заняття з навчальних дисциплін проводять викладачі, при цьому:

- ознайомлюють студентів з порядком проведення занять і технікою безпеки
- із системою звітності, а саме: оформлення робочого зошита, виконання індивідуального завдання тощо;
- забезпечують виконання програми практичних занять;
- надають студентам необхідні методичні вказівки, інструкції, документи;

- проводять обговорення змісту, порядку виконання практичних завдань;
- підбиття підсумків занять.

Для проходження практичних занять студенти зобов'язані:

- прибути до місця занять до початку їх проведення;
- мати відповідний одяг;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою;
- знати і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії;
- оформити робочий зошит та здати викладачу;
- нести відповідальність за результати виконаної роботи, порушення правил охорони праці та техніки безпеки.

6. Підведення підсумків практики

6.1. Після закінчення кожної практики здобувачі освіти коледжу звітують про виконання завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, передбачених програмою практики.

6.2. Обов'язковою формою звітності здобувача освіти за результатами виробничої та переддипломної практики є звіт з практики. Структура та вимоги до звіту з практики, а також інші форми звітності визначаються програмою практичної підготовки.

6.3. Оцінювання результатів практик здійснюється відповідно до положення про організацію освітнього процесу, положення про кредитно-модульну систему організації освітнього процесу та вимог програми практичної підготовки. Оцінка результатів практики враховується у загальному рейтингу успішності, що формується відповідно до пункту 13 Порядку призначення і виплати стипендій, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 року № 882 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1050) (далі – рейтинг), при підведенні підсумків наступного семестрового контролю.

6.4. За результатами виробничої або переддипломної практики, практичної підготовки в цілому здобувачу освіти присвоюються повна або часткова професійна кваліфікація відповідно до законодавства.

6.5. Здобувачу освіти, який не виконав програму навчальної, технологічної чи виробничої практики або за результатами такої практики отримав негативну оцінку, надається право на проходження цієї практики повторно після виконання умов визначених положенням про організацію освітнього процесу в коледжі.

Здобувач освіти, який не виконав програму навчальної чи виробничої практики або за результатами такої практики отримав негативну оцінку, не включається до рейтингу при підведенні підсумків наступного семестрового контролю. У разі успішного повторного проходження практики, оцінка результатів за її проходження враховується у рейтингу відповідно до пункту 6.3 цього Порядку.

7. Матеріальне забезпечення практики

Джерела фінансування практики студентів коледжу визначені формою замовлення на спеціалістів.

Оплата праці керівника практики навчального закладу здійснюється за рахунок коштів коледжу, передбачених кошторисом на практику за нормативами погодинної оплати.

Під час практики з виплатою заробітної плати за студентами зберігається право на одержання стипендії за результатами підсумкового контролю.

Студентам останніх курсів коледжу, які навчаються без відриву від виробництва і направляються для проходження практики, керівники підприємств надають додаткову місячну відпустку без збереження заробітної плати на підставі довідки коледжу про термін практики.

Оплата відряджень студентам та викладачам керівникам практики здійснюється згідно з чинним законодавством.

Терміни і затрати часу на керівництво практикою, а також інші організаційні питання практики, не обумовлені в цьому Положенні, установлюються самостійно закладом освіти відповідно до навчальних планів та фінансування.

РОЗРОБЛЕНО

Заступник директора
з навчально-виробничої роботи

Юрій ГОБАН

ПОГОДЖЕНО

Заступник директора з навчальної роботи

Юрій МОРОЗ

Завідувач навчально-виробничою практикою

Роман КОВАЛИШИН

Юрисконсульт

Вікторія БЛАНИНЕЦЬ